Gülxani Pənahın "Əsrin Oğuznaməsi"nə...

SALATIN ƏHMƏDLİ
Filologiya üzrə fəlsəfə doktoru, dosent

(əvvəli ötən sayımızda)

Gülxani Pənah param-parça Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün təminatçısı olan Azərbaycan Ordusunu döyüş xəritəsini genişləndirməyə çağırır. Zaman-zaman zorla bizdən qoparılan yurdların geri qaytarılmasını, mərd, cəsur Vətən oğullarından daha böyük qələbələrə yol aça biləcək gözləntilərimizi dilə gətirir:

Qarabağda doğan günəş
Zəngəzurda,
Ağrıdağda, o Göyçədə,
o Təbrizdə... doğacaqdır.

Mənim igid oğullarım
iblisləri öz qanında
o yurdlarda boğacaqdır!

Gülxani Pənahın xalqdan gələn, sadə, axımlı xalq dilinin bütün incəlikləri ilə zəngin ifadələri kitabın ruhuna təravət gətirib. Hər bir poetik nümunə mükəmməl bir bədii sənət nümunəsidir.

Bu kitabdakı bayatılar, ağılar, şeirlər orijinallığı, bədii təsir imkanları ilə diqqəti çəkir. Gülxani Pənahın poeziyasına bələd olanlar onun yaradıcılığına hakim olan xalq ruhunu gözdən qaçırmır.

Eləmi, qalsın dünya,
Biz gedək, qalsın dünya.
Can əkək, can becərək,
Sonra da alsın dünya?!

... şəhid yaşı,
Olmayır şəhid yaşı.
Doğulmamış içində
Analar şəhid daşır.

... mini birdən,
Yüzü tək, mini birdən.
Düşmən əlində qoyma,
Aparsa məni birdən.

Gülxani Pənahın "Əsrin oğuznamə"si kitabının aktuallığı böyükdür, dediymiz kimi kitabda üç min şəhiddən iyirmi beşinin ömür yolundan, döyüş yolundan bəhs edilir. Üç min şəhiddən bəhs edərkən bu döyüşlərdə onlarla birlikdə vuruşan qazilərimizin, veteranlarımızın da döyüş yolu işıqlandırılmış olur.

Bütünlüklə on minlərlə vətən oğlunun döyüşdüyü, üç minə yaxın şəhid verdiyimiz, bəzən silahsız, texnikasız, qolumuz gücünə azad etdiyimiz vətən torpağımız Şuşa uğrunda gedən əfsanəvi döyüşlərdən, bu müharibədə qələbənin əldə olunmasında ümumən Azərbaycan əsgərinin şanlı döyüş yolundan bəhs edən belə əsərlər, kitablar çox yazılmalıdır. Bu tarixi hadisələr bədii ədəbiyyatda inikasını tapmalıdır.

Gələn nəsil, yetişən nəsil öz qəhrəmanlarını, torpaq uğrunda canından belə keçən həmvətənlərini tanımalıdır.

Üç minə yaxın şəhidimizin ömür yolundan agah olmalıdır. Bu yolda qazi olan həmvətənlərinin gələcəkdə də hər cür qayğılarla əhatə olunmasında bir vətəndaş kimi mənəvi borcunu bilməlidir.

Bunun üçün onların keçdiyi böyük həyat yolunu özündə əks etdirən oxunaqlı əsərlərin daha çox olmasına ehtiyac var...

Gülxani Pənahın "Əsrin Oğuznaməsi"

kitabının tarixilik prinsiplərinə riayət etməklə yazıldığını, yüksək bədiiestetik keyfiyyətlərlə zənginliyini qiymətləndiririk.

Tarixi qələbəmizdən duyduğumuz milli qürur hissiylə yazılmış hər bir misra, hər bir cümlə vətəndaşlıq ideyaları ilə zəngindir. Gülxani Pənahın bu fikirlərinə hər bir oxucu kimi biz də şərikik:

"44 günlük müharibədə gecə-gündüz xalqının yanında olan, bütün siyasi bacarığını xalq, dövlət naminə əsirgəməyən, beynəlxalq aləmdə baş verə biləcək bütün xarici siyasi ziddiyyətləri göz önünə alıb, qorxmadan savaş meydanına atılan, bütün müxalif qüvvələri - hansı ki, onlar bu vətənin gələcəyi naminə mübarizədə 1990-cı illərdə birliyi unutdu və bunun bəlasını xalq 30 il çəkdi və bu bəlanı yetərincə dərk edən iqtidara müxalif qüvvələri də apardığı düzgün siyasət nəticəsində dövlət ətrafında sıx birləşdirməyə, dövlətin yanında olmasına nail olan, hər cür təhlükələrə hazır olub, əqidə, dəyanət nümayiş etdirən, haqq-ədalət silahına sarılan Azərbaycan tarixinə yeni səhifə açan - 100 illik dövlət içində qurulan qondarma Dağlıq Qarabağ dövlətini ləğv edən, milyonlarla qaçqın və köçkününə verdiyi sözü tutan, bunun üçün illərlə çalışan, çarpışan, vahid yenilməz, hərbi cəhətdən qüdrətli bir Ordunu yaratmağa nail olan, şərəflə o ordunun Ali Baş Komandanı olmağa layiq olan Azərbaycan Respublikasının prezidenti İlham Əliyevə "alqış, qardaşım, alqış sənə" - deyirəm ".

Gülxani Pənah "duvaqqapma" xarakterli son sətirlərini yazır: "Dastanımın son vərəqlərini yazıram. Bu dastan qəhrəmanlıq dastanıdır. Eyni zamanda məhəbbət dastanıdır.

İgid oğullarımın varlığından qürur duyduğum, dünyadan vaxtsız gedişindən sarsıldığım, itirdiklərimin göynərtisi içimi dağıdan qəm dastanıdır.

Olumlu-ölümlü dünyaya etirazım da böyük, incikliyim də böyük, qəzəbim də böyük...

Allah bütün canlıları yaradanda qəlbi, sözü götürən İnsan olub. İnsan oğlu o gün öz qismətini, öz baxtını öz əliylə yazıb... əksliklər, ziddiyyətlər dünyasına son sözümü deyirəm....

Gedənləri geri dönməyən dünya...
Mənim kimi yanıb-tökülmürsən.
Mən ömrün pillələrində
kərpic-kərpic sökülürəm.
Dünya, necə bəxtəvərsən?!
Sən elə olduğun kimi qalırsan,
Mənim kimi dağılmırsan,
yox olmursan, sökülmürsən."

Bu misraları da humanist qəlbli müəllifin itirdiklərimizdən doğan ümumxalq kədərinin bədii ifadəsi kimi qəbul edirik.

Dünyanın haqsızlıqlarına üsyan var bu sətirlərdə.

Dədə Qorqud dediyi kimi "olumlu dünya, son ucu ölümlü dünya"dan narazı olan insan oğlunun ədalətsizliklərə üsyanı...

Hər şəhid haqqında

yazdığı yazıların müəllifə verdiyi mənəvi sarsıntılar var; itkinin ağırlığı, görüşdüyü ailələrdə şəhid balalarının məlul-məlul baxışları, anaların gözündəki dərd dağı, ataların köksündəki yaranın göynərtisi həssas qəlbli şairin - Gülxani Pənahın ürəyində yara açıb, sözə, misraya dönüb, gözünün yaşıyla ürəyinin göynərtisi ilə birgə axıb... kitab olub...

Sülh, əmin-amanlıq, insanlıq, humanizm ruhunda, genində olan Vətəndaş şair Allahdan diləyində də safdır, humanistdir, səmimidir...

Allahım,
Bu ümidlərə,
diləklərə səndən başqa
loğman yoxdur, yoxdur...
Sən bilirsən bu millətin
süfrəsinin
tamını,
O süfrədə bircə tikə
haram loxma yoxdur, yoxdur...
Qismətimə bu torpağı
sən yazmısan,
bu torpaqda doğulmuşam,
Saf bir sevgi, amal ilə
bu torpaqdan yoğrulmuşam.
Torpağına bağlı bu can,
torpaq ilə bütöv canam.
Mən vətənəm, mən torpağam,
Azərbaycanam!

Başım üstdən əskik olma,
iblis, şeytan uzaq olsun...
İmkan vermə, "Allah, Allah"
deməkdən
dilim-ağzım sazaq olsun!
dilim-ağzım sazaq olsun!

Gülxani Pənahın "Əsrin "oğuznamə"si kitabı innən belə hələ çox "oğuznamələr"in yaranmasına yol açacaq...

Azərbaycanın sağlamlığını vətən yolunda qoyan qaziləri, milli qəhrəman olan, döyüşən, vuruşan, bu gün də aramızda olan müharibə veteranları var, onların hər birinin həyatı bir dastandır, eyni zamanda Vətənimizin hər guşəsində, hər bölgəsində "Şəhidlər Xiyabanı"nda uyuyan oğulların qəhrəmanlıq dolu həyat tarixçəsi var və min "oğuznamə"nin mövzusu ola bilmək qüdrətinə malikdir.

Qələminiz iti olsun, yazarlarımız. Hələ çox qəhrəmanlıq dastanları yazılmalıdır... müəllifi siz olun!

"Əsrin "Oğuznamə"sinin müəllifi Gülxani Pənahın dediyi kimi sağı da, şəhidi də mənə əziz olan hər bir vətən uğrunda silaha sarılan oğuldan

Sormaram adını, nəçisən, kimsən?
Amalın müqəddəs, işin müqəddəs.
İçimdə ağlayan səsimsən mənim,
Vətən müqəddəsdir, sən də müqəddəs.

Kədəri kədərimiz, yoxluğu dərdimiz, igidliyi qürurumuz, amalı amalımız olan XXI "Əsrin oğuznaməsi"nin qəhrəmanlarından şəhid olan oğullarımıza rəhmət diləyirəm.

Başın sağ olsun, Vətən!